

Posudek bakalářské práce:

Jiří Vlasák, Církevní správa na Sušicku v pozdním středověku, Katedra PVH a AS, FF UK, Praha 2012, 109 ss., vedoucí práce prof. Hana Pátková

Dobře strukturovaná a kultivovaně napsaná práce Jiřího Vlasáka se věnuje oblasti Sušicka, kterou si pracovně vymezil jako polovinu středověkého venkovského děkanátu prácheňského. Zabývá se tedy 17 lokalitami, které měly funkci center farností. Cílem práce bylo zmapovat církevní poměry ve vymezeném regionu, resp. rekonstruovat zde farní síť.

Úvodní partie informuje o pramenné a bibliografické situaci, shrnuje adekvátní obecné jevy z oblasti církevní správy středověkých Čech a z dějin Sušicka rekapituluje postup jeho osídlení, poměry vlastnické, stav cest, vznik měst a přítomnost církevních řádů. Po tomto uvedení do situace přichází jádro práce, které se věnuje jednotlivým farním lokalitám.

Stati o jednotlivých farnostech informují jak o dějinách obce, tak o historii místního kostela, příp. dalších církevních objektů. Statě nejsou pouhým výčtem tam působících farářů, nýbrž se snaží kriticky zpracovat veškeré informace o farnosti včetně jejích hospodářských poměrů a případných sporů, které se farnosti týkaly. Sledovaný region je sídelně starobylé území, které přináší z pohledu církevních poměrů nečekaně zajímavé situace s ohledem na vazby k významným církevním institucím jak českým (klášter Břevnov, vyšehradská kapitula), tak zahraničním (premonstrátská kanonie Windberg). Díky těmto vazbám sahají doklady pro řadu kostelů do daleko starší doby, než je v Čechách obvyklý průměr. Autor využil nejen běžných edic, ale i listin přístupných v elektronické podobě na stránkách projektu Monasterium, čímž mohl rozšířit svůj pramenný záběr a vykreslit pro některé lokality dost zajímavý obrázek (např. složitý případ Nezamyslic nebo vícevrstevná situace v Sušici, na nichž autor ukázal, že se dokáže dobře zorientovat jak v pramenech, tak v názorech vyslovených v literatuře).

Interpretaci zjištěných fakt a celkové hodnocení spojil autor do poslední kapitoly nazvané Závěr. Nabízí zde přehled typů patronátů zastoupených na Sušicku, shrnuje majetkové a personální poměry a zmiňuje i stav vedlejších beneficí. Na závěr bych očekávala pár slov hodnotících region jako celek, ale snad můžeme brát práci jako mezibilanci, která bude mít pokračování v diplomce. Materiál nashromážděný pro zkoumaných 17 farností by jistě bylo možné interpretovat širěji a v dalších souvislostech. Bakalářská práce připravila autorovi prostor pro následné zpracování, v němž bude třeba přihlídnout k řadě dalších titulů, týkajících se dané problematiky. J. Vlasák pomínil práce, které byly publikovány v Ústeckém sborníku (Michálek, Dvořák, Řezníček), studii Z. Hledíkové týkající se přímo i jím

zpracovávaného regionu (FHB 7), tamtéž práci Z. Boháče, německý sborník k farní síti s příspěvkem E. Doležalové a Z. Hledíkové, a případně některé diplomky (L. Mazancová, O. Vodička), které by mohly být inspirací, nač se pramenů ještě ptát, a zároveň materiálem pro komparaci. V seznamu zdrojů jsou citovány dvě internetové stránky, v poznámkovém aparátu se jich ale cituje více – mělo být sděleno, jakým stránkám dané adresy náležejí.

I přes tyto výtky považuji práci za velmi zdařilou, poučenou, splňující plně kritéria pro bakalářskou práci. Je vybavena pěknou fotodokumentací kostelů, o nichž pojednává. Region názorně představuje i pomocí mapiček. Vedle chvály se ale nemohu vyhnout ani několika připomínkám drobných opomenutí nebo nepřesností, resp. několika dotazům.

K tabulce údajů z RDP není vysvětlení dvojí hodnoty desátku (pololetní a celoroční). Premonstráti nejsou mniši, ale kanovníci.

Filibert z Coutances nebyl z Kostnice, nebyl nuncius, nýbrž legát a latere (s. 35).

Není-li zápis v LC, neznamená to automaticky obsazení benefícia bez souhlasu arcibiskupa (s. 55, 86).

V Kašperku byly dva kostely (s. 43), jejichž patrocinium je dnes jiné než ve středověku. Jak je doloženo původní patrocinium? (LC většinou zasvěcení neuvádějí, je to proto zjištění důležité i v obecné rovině).

Jaký rozdíl vidíte mezi pojmy *rector ecclesie* a *plebanus* (s. 54) – zase otázka ne plně objasněná v literatuře. Jak s tím souvisí inkorporace? (s. 55) Jsou faráři dosazovaní na inkorporovanou faru označení *frater*? Zda byla fara v Nezamyslicích inkorporovaná, se mi zdá sporné. Co to je „postavení přibližující se více proboštství“? Proboštstvími se zabývá D. Foltýn – neměl by něco k tomu?

V Žihobci se jediné objevily osoby univerzitně vzdělané (student Bohuslav, M. Jakub ze Žihobce) – nenašlo by se něco k nim v Životopisném slovníku J. Tříšky?

Konečně musím zmínit, že se autor nevyhnul gramatickým prohřeškům.

Bez ohledu na uvedené připomínky mohu na závěr zopakovat, že bakalářská práce J. Vlasáka je prací zdařilou, která ukazuje schopnost autora pracovat s prameny i literaturou a mohu ji plně doporučit k obhajobě. Navrhuji hodnocení výborně.

PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.

V Praze 29. 1. 2012